

siise kirjutada: „ärge joge ennast täis
wina, kust üks õnneto ello touseb!“
Oh et keik wanna ja noor rahwas, kes sedda
patto ammeti on ennesel wiisiks wõtnud, sedda
mahhajättaksid, et keik wannemad omma lastele,
kes kõrtsi kippuwad, kibbedaste hirmo annaksid,
sest parrago Summal se on jo wahhest nähha, et
nored poisikesed jo täis joobnud on. — Oh hoidke,
hoidke armsad wannemad, ommad lapsed kõrtsi-
käämisse ja wina-jomisse eest, otsego pörgo-tullokesse
eest! Wõtke, armsad luggejad, sedda maenitsemist
heaks, ja pöörgem nüüd jälle omma ette seätud kirjaja
luggemisse juure taggasi. — Piiskop Ihering pid-
das 1657 aastani, senni kui kati tedda sel aas-
tal siit ilmaft ärrakorristas, omma ello otsani
wägga truište ja murrelik hoolt keige kirriko as-
jade eest. Nenda temma kandis hoolt, et 1656
aastal need Makele ramatud, mis üllewel nim-
metasime, mis õppetaja Staal olli üllespannud,
ning need Makele pühhad laulud, mis Tallinna
Ma = kirriko = õppetaja Saleman, praust Brokman,
Kaddrina kirriko = õppetaja praust Gösken, Kullama-
kirriko = õppetaja, ja Sillaus, Torma õppetaja, ollid
üllespannud, said trükkitud. — Need 4 õppetajad
ja enam weel Staal, 1639 aastal Saksa õp-
petaja Tallinnas toom peäl ja Harjo = ma praust,
1641 ka Suppertend Narwa ja temma ümberkaudo

ülle, kes 1657 aastal ärrasurri, need 5 õppetajad
on need, kes keige ennamiste wannal aial meie
Marahwa Summala tenistusse eest on hoolt kää-
nud ja kelle nimmed peaksid keige nende tulles-
pöwwe rahwa melest wägga sure au sees sama pe-
tud. Immeks on paanna ja tulletab meie mele, et
Summala noud ärramoistmatta on, kui sedda pea-
me nimmetama, et needsammad praego nimmetud
õppetajad selle läbbi said juhhatud Makele Sum-
mala sanna ramatud ja pühhad laulud üllespanna,
et üks Paawsti-ussu katekismusse ramat, kus sees
ka pühhad laulud ja nodid ollid, ühhe Tarto = ma
Jesuiti läbbi olli Tarto = makele murde peäle ülles-
pandud ja trükki antud, ning et Paawst olli kõw-
waste keelnud sedda ramato luggeda, ja sellesam-
ma kõwwa keelmisse pärrast hakkasid need üllewel
nimmetud õppetajad ka neid Makele ramato täh-
bele pannema ja isse teisi nende kõrwa murretsema.
Praust Gösken panni 1660 üht uut Makele kram-
matikko ja üht Leksikon (se on üks ramat, kus
kähhe ehk kolme keele peäle keik sannad on ülles-
pandud, ja kust seest Marahwas woib Saksakeelt
ja saksa Makeelt õppida) ülles, ja olli õppetaja
Gutslawi ja piiskopi Iheringiga katsund Piibli
ramato Ma = keele peäle ülles panna, agga nenda
kuida jo ennest nimmetasin, se tö ei läinud weel
mitte korda. Selsammal aial panni ka Haggeri